

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra Satirer, 1720-42

Citation: Falster, Christian: "Satirer, 1720-42", i Falster, Christian: *Satirer, 1720-42*, udg. af Aage Schiøttz-Christensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1982, s. 17. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster05-shoot-idm140600520569904/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Satirer, 1720-42

Skolemanden bliver satiriker 17

bilis docendi cupiditas), og Kornerup bestemmer med rette den lyst som livsnerven i hans væsen.⁴

Om Falster som lærer nøjes hans gamle elever med superlativer uden egentlig karakteristik.

Derimod har han et enkelt sted givet en levende skildring af sig selv som rektor over for – eller imellem – sine disciple. Det sker i den discurs, der har titlen: »Om Fyrstens Myndighed over Borgernes Meninger« (*Amoenitates*, 3. part, IX).

Problemet i titlen fremkommer i forbindelse med vurderingen af en forgænger i satirefaget: den præst Jacob Worm (1642-93), der havde villet forene ideal og virkelighed uden at holde sig inden for en vis grad, hvad der førte til anklage for majestætsforbrydelse. Han blev dømt til at have sit liv forbrudt, men derefter benådet med livsvarig forvisning til Trankebar. Carl S. Petersen skriver smukt om ham i den store litteraturhistorie, men veed også, at det kan vi sagtens gøre nu – »vi, der er så heldige at leve paa den rigtige Side af Holberg«.⁵

Det var anderledes i samtidighedens situation.

En gruppe disciple har samlet sig for at studere Worms skrifter. Da rektoren dukker op »som Tilsynsmand«, er der træk i hans adfærd, der tyder på, at hans fordømmelse af majestætsforbryderen ikke er så absolut, som den burde være.

Ifølge dommen af 1681 skulle Worms skrifter opbrændes ved bøddelen, så rektoren burde altså have rykket dem ud af hænderne på sine disciple for at kaste dem i ilden. Men hvad gør han? Selv beskriver han det således (med min fremhævelse): »Jeg beser